

ALLAH'TAN GELEN İKAZ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn...

İ'lemû eyyühe'l-ihvân... İne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

أَيُّ مَا عَبْدَ جَاءَتْهُ مَوْعِظَةٌ مِنَ اللَّهِ فِي دِينِهِ، فَ
إِنَّهَا نِعْمَةٌ مِنْ اللَّهِ سَيَقْتُ إِلَيْهِ، فَإِنَّ قَبْلَهَا بِشْ كُر
؛ وَإِلَّ كَانَتْ حَجَّةً مِنْ اللَّهِ عَلَيْهِ، لِيَزْدَادَ بِهَا إِثْمًا،
وَيَزْدَادَ اللَّهُ عَلَيْهِ بِهَا سَخَطًا

(كر. وابن النجار عن عطية بن قيس)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

RE. 178/10 (*Eyyümâ abdin câethü mev'izatün mina'llâhi fî dînihî, feinnehâ ni'metün mina'llâhi sîkat ileyhi, feinne kabilehâ bi-şükrin; ve illâ, kânet hücceten mina'llâhi aleyhi, li-yezdâde bihâ ismen, ve yezdada'llâhu aleyhi bihâ sehaten.*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

“—*Mefhar-i mevcûdât Muhammed Mustafâ râ salevât!*” [*Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...*]

“—*Seyyidü's-sâdât Muhammed Mustafâ râ salevât!*” [*Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...*]

“—*Habîb-i Hüdâ Muhammed Mustafâ râ salevât!*” [*Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...*]

Cenab-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri, iki cihanın serveri, sevgili Peygamberimizin şefaatine cümlemizi nâil eylesin...

a.Allah'tan Gelen Uyarı

İbn-i Asâkir ve İbnü'n-Neccâr, Atiyye ibn-i Kays RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

¹ İbn-i Şâhin, *Fadâilü'l-A'mâl*, c.II, s.111, no:530; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XV, s.202; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.136; Atiyye ibn-i Kays RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.257, no:6434; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.X, s.430, no:9966.

أَيَّ مَا عَبْدَ جَاءَتْهُ مَوْعِظَةٌ مِّنَ اللَّهِ فِي دِينِهِ، فَ
إِنَّهَا نِعْمَةٌ مِّنَ اللَّهِ سَيَقْتُ إِلَيْهِ، فَإِنَّ قَبْلَهَا بِشْرٌ كُر
؛ وَإِلَّا كَانَتْ حُجَّةً مِّنَ اللَّهِ عَلَيْهِ، لِيَزْدَادَ بِهَا إِثْمًا،
وَيَزْدَادَ اللَّهُ عَلَيْهِ بِهَا سَخَطًا

(كر. وابن النجار ن عطية بن قيس)

RE. 178/10 (*Eyyümâ abdin câethü mev'izatün mina'llàhi fî dînihî, feinnehâ ni'metün mina'llàhi sîkat ileyhi, feinne kabilehâ bi-şükrin; ve illâ, kânet hücceten mina'llàhi aleyhi, li-yezdâde bihâ ismen, ve yezdada'llàhu aleyhi bihâ sehaten.*)

(*Eyyümâ abdin câethü mev'izatün mina'llàhi fî dînihî*) Hangi kul ki, kendine Allah-u Teâlâ tarafından dini hakkında bir öğüt geldi ise, (*feinnehâ ni'metün mina'llàhi sîkat ileyhi*) bu ona Allah'tan ihsan olunmuş bir nimettir. (*Feinne kabilehâ bi-şükrin*) Bunu şükürle karşılarsa ne a'lâ... (*Ve illâ*) Şükürle karşılamazsa, (*kânet hücceten mina'llàhi aleyhi*) bu kendisi aleyhinde bir hüccet olur; (*li-yezdâde bihâ ismen*) günahının artması için, (*ve yezdada'llàhu aleyhi bihâ sehaten*) ve Allah'ın gazabının artması için..."

Cenab-ı Vâcibu'l-Vücûd ve Tekaddes Hazretleri'nin üzerimize daima rahmeti çok boldur. Onun için kullarını irşad sadedinde, doğru yola gitme sadedinde bazı haller gösterir. Meselâ şu depremlerin oluşu, yangınların oluşu,

sellerin oluşu ve daha buna benzer hadiselerin oluşu ki, insanlar bunlardan ibret alır da kendisine bir va'z olur, bir nasihat olur. Bir musibet bin nasihattan evlâdır derler. Söylersin, söylersin anlamaz. Fakat bir belâ geldiği vakitte “Haa!” der, kulağına küpe olur.

Şimdi bunlar da insanın kulağına küpe olur, bu hadiselerden ders alır da yolunu düzeltirse, ne mutlu ona!

Bugün duydum bir havadis de, Anadolu'nun birçok yerleri, kuraklıktan kıvranıyorlarmış. Mahsul tabii Allah'ın vermesine bağlı. Yağmur vermezse, sen ne kadar ekersen ek, olmaz bir şey.

Şimdi bu kuraklık dolayısıyla insan bir ders alır. Neden bu kuraklık oluyor? Allah'ın rahmeti mi eksik, suyu mu eksik? Haşa... Neden gelmiyor? Elbette bir sebebi var. Bundan bir ders alırsa insan, Allah'tan bir nimettir bu... Bu darlıktır ama, o darlık insanları uyandırdığından, uyanıklığa sevk ettiğinden dolayı bir nimet olur o.

Ondan ders alır, tevbekâr olur, Allah'ın yoluna dönerse, Allah- u Teâlâ'nın verdiği nimetlere şükretmiş olur. Eğer bu gelen va'z u nasihatları kabul etmezse, bu sefer bu onun aleyhine bir hüccet olur. Bu sefer günahları artar mütemadiyen. Bu da netice itibariyle gazab-ı ilahiye'nin kendi üzerinde artmasına sebep olur.

Hikâye olunur ki: Birisi Azrâil AS'a;

“—Vefat edeceğim zaman, geleceğini bana haber ver!” demiş.

Azrâil AS da;

“—Peki, öyle olsun!” demiş.

Bir gün adamın canını almaya gelmiş. Adam telaşlanmış:

“—Hani sen bana haber verecektin ya?” demiş. Azrâil AS demiş ki:

“—Veriyordum ya, her gün görmüyor musun? Bak yaşın ilerledi, ağzından dişlerin döküldü, belin büküldü, saçın ağardı. Bunlar hep benim elçilerim. Sana haber verip duruyordum ben bunları... Sen bunlardan niye ders almadın?” demiş.

Gelen va'z ü nasihatten, gelen musibetten ders alırsan ne a'lâ... Alamadığın takdirde bu senin aleyhine olan bir hüccet olur ki:

“—Kulum ben sana bak ikaz yollarında neler yaptım! İhtiyarlık sana bir nimet idi, ondan ders alacaktın, almadın. Hâlâ on beş yaşındaki delikanlının hevesleri içindesin.”

Allah cümlemize intibahlar nasib etsin... Her halden, hatta adımından, bakışından, nefesinden ibret alarak bir sonraki halini daha iyi etmeye çalışan kullarından eylesin...

Onun için bizde bir kaide vardır. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

² Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.611, no:5910; Hz. Ali RA'dan. Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.35; Hasan-ı Basrî Rh.A'ten.

مَنْ اسْتَوَى يَوْمَاهُ، فَهٖ وَ مَغْبُونٌ

(الديلمى عن على)

(*Meni'stevâ yevmâhu, fehüve mağbûnün*) [iki günü denk olan ziyandadır.]

İki günün denliğini Peygamber SAS arzu etmemiş. Bugünküyle yarın bir olsun, olmaz o! Müslümana yakışmaz bu. Müslümanın yarını bugünkünden daha iyi olacak. Her cihetten; hal cihetinden de, iman cihetinden de, ibadet cihetinden de... Her cihetten, yarını bugünkünden üstün olacak.

Eğer yarını bugünkünden üstün olmuyorsa, yarını bugünküyle denkse zarardadır o adam. Niçin? Her gün yaşımız ilerliyor ya. Buna göre halen de ilerlemek, imanda kuvvet sahibi olmak, İslam'da ibadetini daha güzel yapmak, ahlâkını daha güzelleştirmek, kötülerini atabilmek ve saire gibi şeyleri yapabilen kullarından etsin Cenâb-ı Hak cümlemizi...

Onun için Hz. Ömer'in bir vaizi varmış. Her gün gelirmiş:

“—Yâ Ömer, ölüm var!”

Yahut ona mukabil bir nasihat yaparmış. Bir gün yine gelince;

“—Gelme artık!” demiş.

“—Neden?”

“—Vaiz bende türedi, sakalım ak düştü. O ağarma bana yeter!” demiş.

Bunlar hep bize birer derstir.

b.Gençleri Erken Evlendirin!

Ebû Ya'lâ, İbn-i Adiy, Hatîb-i Bağdâdî ve İbn-i Asâkir, Câbir ibn-i Abdullah RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

أَيُّ مَا شَابُّ تَزَوَّجَ فِي حَدَاثَةِ سِنِّهِ، عَجَّ شَيْطَانٌ هـ :

يَا وَيْلَهُ ، عَصَمَ مِنِّي دِينَ هـ

(ع.عد.خط.كر.عن جابر)

RE. 179/1 (*Eyyümâ şâbbün tezevvece fî hadâseti sinnihî, acce şeytânühû: Yâ veylehû, asame minnî dînehû.*)

(*Eyyümâ şâbbün tezevvece fî hadâseti sinnihî*)
“Hangi delikanlı ki, genç yaşında evlendi; (*acce şeytânühû*) onun şeytanı şöyle bağıırır: (*Yâ veylehû, asame minnî dînehû*) Eyvah, dinini benden korudu.”

Bir insan gençlikte evlenirse, şeytan diyor ki:

“—Bu benden dinini muhafaza etti, korudu!”

Çünkü bu insanlara verilen şehvet, bir ateştir. O ateş geçen de anlatmıştım, telin içerisindeki elektrik gibidir. Dokunursan, yakar.

³ Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IV, s.37, no:2041; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.IV, s.465, no:7316; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.43; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.I, s.282; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VIII, s.32, no:4080; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XXVII, s.20; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.276, no:44441; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.X, s.425, no:9955.

Dokunmadıkça bir şey yok. Ama ona bir de yakın getirmek var. Tele yakın bir tahta parçası gelirse, bakarsın oradan sıçramalar yapar. O sıçramalar dolayısıyla o tahtayı yakar ve dolayısıyla bir yangın da çıkarır. Evlerde olursa kontak diyorlar. Bunun sebebi yakın olmasıdır.

Onun için, Cenâb-ı Hak bize diyor ki:

“–Zinaya yakın olmayın!”

Hadiselerin zuhuru bu, tabiatın icabı. Onun için genç adam vaktiyle evlenirse, bunlardan mümkün mertebe kendisini korur. Onun için şeytan, “Eyvah! Bu benden yakasını kurtardı!” diyor.

Bekâra daha çok musallat oluyor. Evlenince kendisinin azalıyor. Onunu için Efendimiz SAS:

“–Siz de gençlik vaktinde evlenmenin yolunu bulun ki, haşerelik yapmanıza meydan kalmasın!” buyuruyor.

Birçok faydaları vardır. Nefsin evvelce yetişmesine, sağlam yetişmesine sebep olur.

Bekâr olarak yaşamak da hiç iyi değildir. Ne kadar sâlih insan da olsa, bekârlık Allah-u Teâlâ'nın kanununa muhaliftir.

c. Misafiri Doyurmak, Ağırlamak

Tayâlisi, Ahmed ibn-i Hanbel, Ebû Dâvud, Hâkim ve Beyhakî, Mikdâm ibn-i Ma'dî Kerb RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

أَيُّ مَا رَجَلَ أَضَافَ قَوْمًا، فَأَصْبَحَ الضِّيْفُ مَحْرُومًا، فَإِنَّ نَصْرَهُ حَقٌّ عَلَى كَلِّ مَسْلَمٍ، حَتَّى يَأْخُذَ

بِقِرَى لَيْلَةٍ مِنْ زَرْعِهِ وَمَالِهِ

(ط. حم. د. ك. ق. عن المِقْدَامِ بْنِ مَعْدِي كَرِبَ)

RE. 179/2 (*Eyyümâ raculin edàfe kavmen, feasbeha'd-dayfü mahrûmen, feinne nasruhû hakkun alâ külli müslimin, hattâ ye'huze bikırâ leyletin min zer'atin ve mâlihî.*)

(*Eyyümâ raculin edàfe kavmen*) “Hangi bir adam ki, bir cemaati misafir etti. (*feasbeha'd-dayfü mahrûmen*) Bu misafirler orada mahrum kaldı ise, (*feinne nasruhû hakkun alâ külli müslimin, hattâ ye'huze bikırâ leyletin min zer'atin ve mâlihî*) bunlara mal, yiyecek ve hatta gece yatırmak gibi yardımda bulunmak her müslümana borç olur.”

Bakın şimdi bu İslâmiyet'in ilk devresindeki haldir. Müslümanlığın ilk zamanlarında bir köyden bir köye, bir adam misafir gittiği vakitte; şehirden, köyden, neredense, misafir olduğu yer onu beslemek mecburiyetinde idi.

⁴ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.X, s.192, no:3259; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.131, no:17217; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.147, no:7179; Beyhakî, *Sünenü'l- Kübrâ*, c.IX, s.197, no:18475; Tayâlisî, *Müsned*, c.II, s.466, no:1245; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XI, s.82, no:2362; Mikdâm ibn-i Ma'dî Kerb RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.261, no:25946; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.X, s.408, no:9913.

Kanunen, o gelen misafirin, atını, hayvanını, kendisini doyurması gerekiyordu.

Eğer ev sahibi bunu yapmadıysa, o misafirin hakkını o ev sahibinden alabilmek bütün müslümanlara borç olur. Ekininden, malından onun misafirlik hakkını alıp o adama verirler.

İslâmiyet'in ilk devirlerinde bu kaide idi. Ama daha sonra nesh olundu bu. Çünkü bolluk oldu, genişlik oldu. Herkes parasıyla her şeyi, her yerde bulabilmek imkanları hasıl oldu. Binâen aleyh bu zaruret ortadan kalktığı için, bunun hükmü kaldırıldı.

Ama bu hala bizim köylerimizde caridir. Köy odaları vardır. Misafir gelince, o köy odalarında herkes, köy halkı onu vazife edinmiştir. Bekçisi gider haber verir. Bu akşam misafir odasına üç misafir geldi, beş misafir geldi. Nöbet kimdeyse, o onun yemeğini hazırlar, götürür misafir odasına koyar. Orada misafir gelen insanlar ondan istifade ederler.

Bu bir şiar-ı İslâmiye idi Türklerde... Belki başka milletlerde de vardır. Ama şimdi hala olsa gerektir bazı yerlerde...

d.Ağacın Dalları Komşuya Sarkarsa

Ahmed ibn-i Hanbel ve İbn-i Asâkir, Mekhul Rh.A'ten rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

أَيُّ مَا شَجَرَةٌ أَظَلَّتْ عَلَى قَوْمٍ، فَصَاحِبُهَا بِالْخِيَارِ،
مِنْ نَقَطِ مَا أَظَلَّ، أَوْ أَكَلِ ثَمَرِهَا
(حم. كز. عن مكحول)

RE. 179/3 (*Eyyümâ şeceretün ezallet alâ kavmin, fesâhibühû*

bi'l-hıyâri, min kat'i mâ ezalle, ev ekli semerihâ.)

(*Eyyümâ şeceretün ezallet alâ kavmin*)
“Herhangi bir ağaç ki, bir kavme gölge etti.
(*Fesâhibühû bi'l-hıyâri min kat'i*) Sahibi onda muhayyerdir; ister keser, isterse bırakır; (*mâ ezalle, ev ekli semerihâ*) gölgesinden veya meyvasından faydalanılmış olsa bile...”

Ağacı var adamın, komşusunun duvarının dibinde büyümüş. Erik, elma, şeftali, dut neyse... Hem gölgelik yapıyor, hem de komşusunun tarafına dallar sarkmış. Komşusu o dallardan olan meyvalardan yiyecek. Şimdi burada sahibi muhayyerdir. İsterse onun tarafına giden dalları keser, isterse komşusunun yemesine muhayyer bırakır. Bırakması efdaldir.

⁵ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.499, no:16111; İbn-i Asâkir, *Târih-iDimâşk*, c.XXXIV, s.112; Mekhul Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.902, no:9112; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.X, s.426, no:9956.

e.Yöneticilerin Sorumluluğu

İbn-i Asâkir, Bişr ibn-i Âsım RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

أَيُّ مَا وَالَ وَالٍ مِنْ أَمْرِ الْمَسْلُومِ شَيْئًا، وَقِفْ
بِهِ عَلَى جِسْرِ جَهَنَّمَ، فَيَهْتَزْ بِهِ الْجِسْرَ حَتَّى يَزُورَ

لَكَ لَعْنُ

(كر. عن بشر بن عاصم)

RE. 179/4 (*Eyyümâ vâlin veliye min emri'l-müslimîne şey'en, vukıfe bihî alâ cisri cehenneme, feyehtezzü bihi'l-cisrû hattâ yezûle küllü udvin.*)

(*Eyyümâ vâlin veliye min emri'l-müslimîne şey'en*) “Herhangi bir âmir veya vali ki, müslümanların işlerinden birinin başına geçmiştir; (*vukıfe bihî alâ cisri cehenneme*) cehennem köprüsü üzerinde durdurulur. (*Feyehtezzü bihi'l-cisrû hattâ yezûle küllü udvin*) Köprü onu, bir defa öyle bir titretir ki, bütün azaları sarsılır.”

Allah muhafaza etsin...

Herhangi bir vali... Vali denince, evin sahibi olan babadan tut da reis-i cumhura kadar dayanan bir silsiledir.

⁶ İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXVI, s.132, no:4019; Bişr ibn-i Âsım RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.20, no:14655; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.X, s.438, no:9989.

Evin babası. mahallenin muhtarı, beldenin kaymakamı, valisi, bakanı derken reis-i cumhura kadar dayanan bir silsile... İdareci...

Bunlardan birisi bir işin başına, bir vazifeye tayin edilmiş. Şu vazife senin olsun diyerekten. İmamlığa, müezzinliğe neyse... Köprüden geçeceğiz ya, o cehennemden üzerinden geçeceğimize imanımız var. Müslümanız. Buna inanmazsa müslüman olmaz insan.

Bir köprüden geçeceğiz. Tesbihimiz o köprüden işaretidir. Otuz üç çıkış, otuz üç düzlük, otuz üç iniş... Bu köprüden geçilecek. Yedi yerde durak var. Yâsin bunu güzel açıklar. Tefsirlerden okursanız, her yerde ayrı ayrı sualler var.

Şimdi bu köprüden üzerinden geçerken durdurulur:

“—Dur bakalım, filan memlekete, filan işin başına seni memur ettik. Söyle bakalım, açın defterlerini, bu adam nasıl yapmış vazifesini orada?”

Güzel yaptıysa, ne mutlu. Hadi geç derler. Eğer güzel yapamadıysa, o köprü bir sallanır söyle. Kıldan ince, kılıçtan keskin diyorlar. O köprüye akıl ermez.

Bizim Galata köprüsü var ya. Altından vapurlar gider, üstünden otomobiller gider, bir kısmı yayan gider. Altında başkaları var, etrafı var. Çeşitli. Bu da Allah köprüsü. Cennete bu köprüden geçilip de gidilecek. Bu köprüden geçemeyene cennet yok. Geçerse, o köprü şöyle bir sallanır.

Bak Gediz bir sallandı, dünya kıyamet koptu. Şimdi başka yer de sallanıyor galiba. İşte o depremdeki sallantıda yerimizde duramıyoruz. Evimiz göçüyor, yerimiz batıyor, bir şeyler oluyor.

Bu köprü sallanınca da tutunacak yer de yok. Bütün azalar kendinden geçiyor yani. Tirim tirim titriyor artık. Allah muhafaza etsin...

Şu dünyada Allah-u Teâlâ'nın el-hamdü lillâh bize nimeti çok. Şükrünü yapmaya imkânımız da yok. Ama haddimiz kadar, gücümüz yettiği kadar Allah-u Teâlâ'nın verdiği vazifeleri yapmağa çalışıyoruz.

Bir kere Allah-u Teâlâ hepimizi müslüman yaratmış el-hamdü lillah. Bu müslümanlık nimetinin üstüne, bir de kendi kendisinin valisidir insan... Valilik de bütün a'zamız... Dünyadan çok a'za var bizde. Dünyadan çok a'za olunca, bu a'zaların da valisi olarak biz talip olmuşuz. Biz de bu azaların amiriyiz. Bunu doğru yola sevk edersek ne mutlu... Yok, bunu gelişi güzel, keyfine bırakırsak ne yazık, yandık o zaman...

Onun için kul, aczini idrak eder, daima;

“—Aman yâ Rabbi! Senin nusretin, yardımın olmazsa ben bu işin hakkından gelemem!” diyerek iltica eder.

İltica kapısıdır o...

Mektup okudum da hoşuma gitti, çok güzel yazmış adam.

Yazan da bir köylü. Diyor ki:

“—Bizi Allah’tan ayıran her şey, olmaktansa olmaması daha iyi...”

Şimdi insan niçin yaşar? Bir istikbal kaygısı hepimizde var. İstikbal kaygısı bu dünyadaki altmış senelik, yetmiş senelik ömür için mi? Biz de bir ebediyet kaygısı var, ebediyet inancı var.

Bu dünya herkes için gelip geçici bir alem. Asıl istikbal, göz yumduktan sonra ahiret içindir. O ahiret istikbalini temin edemeyen herkes zarardadır. Onun için verilen nimetlerin şükrünü ifa edebilmenin çaresine bakmak lazım.

Allah bir çoğumuza evlat vermiş, çoluk-çocuk vermiş, mal- mülk vermiş. E bunların hepsinin hakkı var. Bunu sen İslâm terbiyesi üzerine yetiştirmezsen, kendin de İslâm terbiyesi üzerine yürümezsen, çocukların da İslam terbiyesi üzerine yetişmezse, bu ümmetin hali ne olacak?

f.İzinsiz Kapıdan Bakmak

Ahmed ibn-i Hanbel ve Tirmizî, Ebû Zerri’l-Gıfârî RA’dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁷

⁷ Tirmizî, *Sünen*, c.IX, s.338, no:2631; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.181, no:21612; Heysemî, *Mecmaü’z-Zevâid*, c.VI, s.462, no:10762; Ebû Zerri’l- Gıfârî RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.IX, s.108, no:25216; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XXI, s.XXI, s.364, no:23734.

أَيُّ مَا رَجُلٌ كَشَفَ سِتْرًا، فَأَدْخَلَ بَصَرَهُ مِنْ قَبْلِ أَنْ
 يُؤْذَنَ لَهُ، فَقَدْ أَتَى حَدًّا لَا يَحِلُّ أَنْ يَأْتِيَهُ؛ وَلَوْ
 أَنَّ رَجُلًا فَقَأَ عَيْنَهُ لَهُ دِرْتٌ؛ وَلَوْ أَنَّ رَجُلًا عَلَى
 بَابِ لَسْتَرَةٍ عَلَيْهِ، فَرَأَى عَوْرَةَ أَهْلِهِ، فَ لَا
 خَطِيئَةَ عَلَيْهِ، إِنَّمَا الْخَطِيئَةُ عَلَى أَهْلِ الْبَابِ

(حم. ت. غريب عن أبي ذر)

RE. 179/5 (*Eyyümâ raculin keşefe sitren, feedhale basarahû min kabli en yû'zene lehû, fekad etâ hadden lâ yahillu en ye'tiyehû; velev enne racülen fekâe aynehû lehüdiret; velev enne racülen alâ bâbin lâ sütrete aleyhi, feraâ avrete ehlihî, felâ hatîete aleyhi, inneme'l-hatîete alâ ehli'l-bâbi.*)

(*Eyyümâ raculin keşefe sitren, feedhale basarahû min kabli en yû'zene lehû*) “Herhangi bir adam ki, izin almadan bir evin perdesini açıp içeri bakarsa, (*fekad etâ hadden lâ yahillu en ye'tiyehû*) bu kimse haram işlemiş ve Cenabı Hakk’ın hududuna tecavüz etmiş olur. (*Velev enne racülen fekâe aynehû lehüdiret*) Bu durumda ev sahibi onun gözünü çıkarsa bile kısas gerekmez.”

(*Velev enne racülen alâ bâbin lâ sütrete aleyhi*) “Fakat bir kimse perdesiz bir evin kapısından içeri baksa, (*feraâ avrete ehlihî*) içerideki kadınları görse, (*felâ hatîete aleyhi*) onun kabahati yoktur; (*inneme'l-hatîete alâ ehli'l-bâbi*) kabahat kapıyı açık tutan ev sahibinindir.”

Bu güzel bir İslâm terbiyesidir. Bir eve gittik, ev sahibiyle görüşmek istiyoruz. Kapı çat çat çalınır. Kapı belki eski devirlerde böyle itince açılan bir kapıdır. Kapının açılması için tık tık ettik, ziline bastık, gelmedi, açan olmadı. Biz kapıyı kaktık, kapı açılıverdi. Açılınca evde mahrem olan şeyleri gözümüz görüverdi. Bundan dolayı o kapıyı açıp da o karşısına çıkan manzarayı görenler mes'uldur.

Daha sana buyurun denilmedi. Acele ettin, kapı da açılıverdi, girdin içeri. Eskiden kapılarımızın tokmağı vardı, böyle bükerdin, açılır giderdi kendi kendine. Yahut ip takarlardı, iple çeker girerdi herkes. Şimdiki gibi zil tertibatı falan yoktu.

Şimdi bundan dolayı giren mes'uldur. İçerideki adam da ne bakıyorsun diye kızdı, orada bir taş varmış, aldı attı. Atınca o da senin gözüne geldi, gözün de çıktı. Hakime başvurup;

“—Hâkim efendi, ben filan adamın evindeyken kapısından taş attı, benim gözümü çıkardı. Ben bunun tazminatını isterim ondan!” diyemezsin.

Çünkü haksızlık sende.

Yine bir adam bir evin kapısına geldi. Baktı, kapının perdesi yok, açık kapı. Hanımlar da oturmuş içeride, görünüyorlar.

Şimdi bu bizim kafeslere de dahil olur bana kalsa. Eskiden kafesler vardı, hani o göremezdin arkasındakini... Hanım pencerenin önünde oturuyor, namahrem. Başını önüne eğmezsen,

pencerelere bakarsan, bundan dolayı da mesul olursun.

Kapı açıktı, evdeki hanımları gördü. Hiç günah yoktur o görene...

“—E demin günahkârdı.”

Demin kapıyı kendi açtı da onun için günahkardı. Şimdi kapı açıktı, nasılsa rast geldi, gördü içeriyi. Gördüğünden dolayı ona mes’uliyet yoktur. Ancak günah, o kapıyı açık tutan ev sahibinedir.

g. Biriktirilen Para Sahibi İçin Ateştir

Ahmed ibn-i Hanbel, Taberânî ve Ebû Nuaym, Ebû Zerri’l- Gıfârî RA’dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁸

أَيُّ مَا ذَهَبَ، أَوْ فِضَّةٍ أَوْ كَيْ عَلَيْهِ، فَهَ وَ جَمْرٌ عَلَى
صَاحِبِهِ، حَتَّى يَفْرُغَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ
إِفْرَاغًا

(حم. طب. حل. عن أبي ذر)

RE. 179/6 (*Eyyümâ zehebin, ev fiddatin ûkiye aleyhi, fehüve cemrun alâ sâhibihî, hattâ yüfrigahû fi sebîli’llâhi ifrâgan,*)

⁸ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.156, no:21421; Ahmed ibn-i Hanbel, *Zühd*, c.I, s.147; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.83, no:3926; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.II, s.151, no:1634; Heysemî, *Mecmaü’z-Zevâid*, c.X, s.417, no:17762; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.I, s.162; Ebû Zerri’l-Gıfârî RA’dan.

(*Eyyümâ zehebin, ev fiddatin ûkiye aleyhi*)
“Hangi altın ve gümüş ki çıkınlanıp saklandı ise, (*fehüve cemrun alâ sahibihî*) bu sahibi için ateştir; (*hattâ yüfrigahû fi sebîli'llâhi ifrâgan*) Allah yolunda harcanıncaya kadar...”

Demin bir yerde okudum:

“—Mal adamın düşmanıdır.” demiş.

“—Mal adamın düşmanı olur mu?”

Evet, düşmanıdır. İşte burada da Ebu Zer Hazretleri Efendimiz SAS'den rivayet etti.

Altın veya gümüş veya bugünkü muadili para saklandı. Gerek bankada, gerek evde, gerek kasasında nerede saklarsa saklasın, “O düşmandır.” demiş bu adam kitabında... Burada da ateştir diyor.

Ateştir o saklanan para... Hangisi olursa olsun, sahibi için bir ateştir. Bunu sen tahlil edersen, daha iyi anlarsın. Para insan için nasıl ateş olduğunu, bugünkü hadiseler bize apaçık gösteriyor. İzahata lüzum yoktur. Ateş evvela sahibini yakar, sonra da başkalarını yakar.

Ta ki kesenin ağzını açar, o parayı Allah yolunda, fisebilillah dağıtır. Dağıtmak demek atıvermek demek değil, yerli yerine harcamak. Verilmesi vacib olan, lazım olan yerlere güzelce onları vermek suretiyle bu vazifesini yapıncaya kadar, o ona ateş olur. Yapmadığı taktirde, kendisini de yakacak, etrafı da yakacak.

h. Kölenin İzinsiz Evlenmesi

Tayâlisî, Ahmed ibn-i Hanbel, Abdü'r-Rezzak, Dârimî, Ebû Dâvud, Tirmizî ve Beyhakî Câbir ibn-i Abdullah RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

أَيُّ مَا عَبْدٌ تَزَوَّجَ بِغَيْرِ إِذْنِ أَهْلِهِ، فَهَ وَ عَاهِرٌ

(ط. حم. عب. والدارمی، د. ت. حسن، ك. ع. ق. ض. عن جابر)

RE. 179/7 (*Eyyümâ abdin tezevvece bi-gayri izni ehlihî, fehüve àhir.*)

(*Eyyümâ abdin tezevvece bi-gayri izni ehlihî*)
“Hangi köle ki, efendisinin izni olmadan evlendi, (*fehüve àhir*) o zânidir.”

Şimdi bu, Arabistan'da da kalmamıştır ama kaide-i umumiyye. Köle diye bir tabaka vardı insanların arasında ki, hizmetkâr, ama bedava hizmetkâr. Bizim hizmetkârlar gibi aylıklı, parayla tutulmuş kimseler değil. O ölünceye kadar o adama hizmet etmek mecburiyetinde bir köle.

Bu köle kendine hâkim değildir, iradesi yoktur kendisinin. Hacca gitse, haccı makbul olmaz müslüman olduğu halde, hacca gidemez kendi

⁹ Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.302, no:1029; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.V, s.469, no:1779; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.300, no:14250; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.203, no:2233; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VII, s.127, no:13508; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.102, no:4797; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.234, no:1675; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.VI, s.208, no:2279; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.IV, s.261, no:17133; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.VII, s.243, no:12979; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı İsfahan*, c.I, s.309, no:254; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.315; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

başına. Evlenmek istese, evlenemez. Ancak efendisi izin verirse o zaman evlenir. Efendisi izin verirse hacca gider.

Şimdi bu adam evlenmiş. Birisiyle mutabık kalmışlar, evlenmiş, ama efendisine haber vermemiş. “Ben filanla evlenmek istiyorum!” diye izin almamış. O evli kaldığı müddetçe zinâ etmiş olur.

Bizde de kanûnen on sekiz yaşından evvel kız kendisine hâkim değildir. Ancak babasının izniyle evlenebilir.

i.Üç Çocuğu Ölen Kadın

Buhârî ve Müslim, Ebû Saîd el-Hudrî RA’dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁰

أَيُّ مَا امْرَأَةٌ مَاتَ لَهَا ثَلَاثَةٌ مِمَّنَ الْوَلَدِ، كَانَ وَاحِدًا
حِجَابًا مِمَّنَ النَّارِ؛ قَالَ تِ امْرَأَةٌ: وَاثْنَانِ؟ قَالَ:

وَاثْنَانِ

(خ.م. عن أبي سعيد)

RE. 179/8 (*Eyyüme'mreetin mâte lehâ selâsetün mine'l-veledi, kânû hicâben mine'n-nâri; kâleti'mreetün: Ve'snâni? Kâle: Ve'snâni.*)

¹⁰ Buhârî, *Sahîh*, c.IV, s.473, no:1172; Müslim, *Sahîh*, c.XIII, s.81, no:4768; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VII, s.206, no:2944; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.461, no:1279; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.34, no:11314; Ebû Saîd el-Hudrî RA’dan.

(Eyyüme'mreetin mâte lehâ selâsetün mine'l-veledi) “Hangi kadın ki, üç çocuğu kendisinden önce ölmüşse, (kânû hicâben mine'n-nâri) bu üçü ona cehennemden perde olur. (Kâleti'mreetün) Bir kadın sordu: (Ve'snâni) İki de olsa olur mu?”

(Kâle) “Peygamber SAS Efendimiz cevap verdi: (Ve'snâni) İki de olsa yine perde olur.”

SAS Efendimiz gene buyurmuşlar ki:

“—Herhangi bir kadının üç çocuğu buluğdan evvel, küçük yaşlarında ahirete göçerse... Üç çocuğu yaşamadı, öldü. Bu üç çocuk anneleri için bir perde olurlar cehenneme. Annelerinin cehenneme atılmasına mâni olurlar.”

Kadının birisi dedi ki:

“—Ya iki olursa ölen?”

SAS Efendimiz buyurdular ki:

“—İki de olsa ölen, gene bir perde olacaktır.” dedi.

Yalnız şu kadar da duymuştum ki: Eğer bu çocukların akika denilen kurbanları kesildiyse... Akika denilen kurbanı kesmediyse, çocuk annesini göremeyecek, babasını da göremeyecek. Nerede kalsın perde olmak.

Onun için evlat bir nimettir. Bak biz hacca gidiyoruz, hacca giderken de kesiyoruz, gelirken de kurban kesiyoruz. Niçin?

“—Allah'a çok şükür ki bana o devleti verdin ya Rabbi! Sağ salim gittim, geldim. Şükren lillâh bu kurbanı kesiyorum!” diyoruz, kesiyoruz.

Dostlarımıza ikram ediyoruz. Neden? Bir nimetin şükürü olaraktan. Allah bir evlat vermiş ki, ne şuna benzer, ne buna benzer. En büyük bir nimettir. O evlat nimetinin kadrini bilmemişsin de o da evden gitmiş. Ondan şimdi şefaata beklemeye ne hakkın vardı ya? O nimetin hakkını verecektin.

Onun için doğan çocuklarımız erkek ise iki tane koyun, kız ise bir tane koyun kesmek suretiyle, bu şükür vazifesini yapmak lazım. Hem çocukların sàlih olmasına, hem iyi olmasına sebep olur. Hem de o etin ikram edilmesi dolayısıyla birçok kimsenin duası alınır, birçok fakir fukara da ondan sebeplenirler. Birçokfaydası vardır.

j.Kadının Başkasının Evinde Kalması

Abdü'r-rezzak, Ahmed ibn-i Hanbel, İbn-i Mâce, Hâkim ve Beyhakî, Hz. Aişe RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹¹

أَيُّ مَا امْرَأَةٌ وَضَعَتْ ثِيَابَهَا فِي غَيْرِ بَيْتِ بَعْلِهَا،
فَقَدْ هَتَكَتْ كَلِّ سِتْرَ بَيْنِهَا وَبَيْنَ اللِّعَ زَوْجَلَّ

(عب. حم. ه. ك. ق. عن عائشة)

¹¹ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XI, s.178, no:3740; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.198, no:25668; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.84, no:4743; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.157, no:7771; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VIII, s.138, no:4680; Abdü'r-rezzak, *Musannef*, c.I, s.294, no:1132; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.321, no:7780; Hz.Aişe RA'dan.

RE. 179/9 (*Eyyüme'mreetin vadaat siyâbehâ fi gayri beyti zevcihâ, fekad heteket külle sitrin mâ beynehâ ve beyna'llâhi azze ve celle.*)

(*Eyyüme'mreetin vadaat siyâbehâ fî gayri beyti zevcihâ*) ‘Herhangi bir kadın ki, kocasının evinden gayri bir evde kalmak suretiyle esvabını çıkardı, soyundu. (*Fekad heteket külle sitrin mâ beynehâ ve beyna'llâhi azze ve celle.*) Aziz ve Celîl olan Allah’la kendi arasındaki perdeyi yırtmış olur.”

Allah-u Teâlâ kadını bize bir nimet olarak vermiştir. Başka bir hadis-i şerifte, genç bir kimse evlenirse, “Eyvah bana, kurtuldu benim elimden!” diye şeytanın ağladığı bildiriliyor.

Allah-u Teâlâ kadını da insana bir nimet olarak vermiştir. Yalnız kadın erkeğiyle baş başa kaldığı müddetçedir bu... Kadının saçını uzun aklı kısa diye bizde bir tabir vardır. Aklen zayıf bir mahluktur. Himayeye daima muhtaçtır, daima aldanmaya mahkumdur.

Biz bile aldanıyoruz dünya kadar. İşte size bak bir misalini söyleyeyim. Geçen bizim birisi geldi birkaç arkadaş. Birçok eserler okudular bize. O eserler benim şuuruma tesir etmiş. Tahteşşuur diyorlar ya buna. Hiç istemediğim halde o sözler ağzımdan çıktı, o adamın aleyhinde konuşma yaptım. Adını vermemek suretiyle. Ama istemeyerek. Neden? O telkin bana tesir etmiş de farkına varmadan ağzımdan çıkardım o sözleri. E zafiyet diyorlar buna. Neden oluyorsa oluyor.

Bu zafiyet kadında daha çok. Erkekde oluyor ya kadında daha çok. Kadında daha çok olunca, şimdi o Konyalı Vehbi Hoca vardı ya tefsir sahibi. Onun bir eserinde okumuştum da diyor ki:

“—Güneşin altındaki karın güneşe dayanması mümkünse, poyraza, lodosa dayanması mümkünse, kadının da erkeğe dayanması mümkün olur.” diyor. Aldanır daima, dayanamaz. Ondan dolayı kocasının evinden gayri bir evde kalması birçok tehlikelere yol açar. Aralarının açılmasına sebep olur. Ahlâkın bozulmasına vesile olur.

Ondan dolayı Efendimiz SAS, kadının kocasının evinden gayri bir yerde yalnız başına kalmasına müsaade etmemiş. Ama kocasıyla beraber kalırlar, başka. Kocasısı da vardır yanında. Ama öyle değil. Kocasısı evinde kalmış, hanım da “Ben filan dostumun evinde bu akşam kalacağım!” diyerekten orada kalıyor. Efendisi rıza verse de vermese de...

Şimdi burada şu tabir var: Bu sûretle Allah ile arasındaki perdeyi kaldırmış olur. Onun için Allah kusurumuzu affetsin...

k.Köle Azad Etmenin Karşılığı

Buhârî, Ebû Hüreyre RA’dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹²

¹² Buhârî, *Sahîh*, c.VIII, s.438, no:2333; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.X, s.271, no:21095; Ebû Hüreyre RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.X, s.318, no:29589; *Câmiü’l-Ehâdis*, c.X, s.409, no:9916.

أَيُّ مَا رَجُلٌ أَعْتَقَ امْرَأَةً سَلِيمًا، اسْتَنْقَذَ ذَلَّ

بِكَ لِعِ ضَوْمٍ مِنْهُ عِ ضَوْمًا مِنَ النَّارِ

(خ. عن أبي هريرة)

RE. 179/10 (*Eyyümâ raculin a'teka'mreen müslimen, istenkaza'llàhu bi-küllü udvin minhü udven mine'n-nâri.*)

(*Eyyümâ raculin a'teka'mreen müslimen*) Herhangi bir kimse, müslüman bir köleyi azad ederse, (*istenkaza'llàhu bi-küllü udvin minhü udven mine'n-nâri*) Allah da her azaya mukabil bir azayı olmak üzere onu cehennemden azad eder.”

İslâm dininde keffare yolları çoktur. Mesela insan Ramazan'da oruç yemiş, bir kabahat yapmıştır. Bunun cezası bir köle azad etmektir. Yahut altmış bir gün oruç tutacak. E altmış bir gün oruç tutmak kolay bir şey değildir yani. Genç de olsanız... Çünkü bu

sırası bozulmayan bir oruçtur. Altmış bir gün birbirine ekleyerek tutacaksınız. Mesela elli sekizinci günü orucu bozsanız, o elli sekiz gün yanar. Elli beş günde bozsanız, elli beş gün yanar. Ya? O altmış günü dolduracaksınız mutlaka, hiç bozmadan. Zor bir iş.

E bunu yapamazsan, bir köle azad et işte. Şimdi evvela köle azad etmek. Köleyi azad etmek kolay değil... Bir köle beş bin lira, on bin lira para. Kölenin kıymetine göre. Bir oruç bozmuşsun, on bin lira kefaret veriyorsun. Bir

köle alıp azad edeceksin, ceza. Ama senin için ceza, o müslümanın da kurtulmasına vesile oluyor, kölelikten o adam kurtuluyor.

Müslümanlık bak hem seni cezadan kurtarıyor, hem de o Müslümanı kölelikten kurtarmak suretiyle bu yükü sana yüklüyor. Ya orucunu bozma, bozdunsa böyle bir köleyi kurtar. Kurtaramıyorsun, paran yok. Öyleyse altmış gün hiçbirini birbirinden ayırmayarak orucu tutacaksın. O bir gün de altmış birin biri de o bıraktığın gündür. Ceza altmış günü.

Şimdi böyle bir köleyi aldık, azad ettik. Onun a'zaları var ya. işte onun azalarının mukabili olarak, ne kadar a'zan varsa, o azalar da cehennemden azad olur.

Onun için biz kurban keserken de deriz: Ya Rabbi! Bu kurbanı ben sana feda ediyorum. Şu surette ki;

“—Bunun her bir azasına mukabil, benim de her azamı cehennemden azad eyle!” diyerek, *“Bi'smi'llâhi allahu ekber”* der, kesersin kurbanını.

Bu gibi şeyler hep teşviktir. Bunları yapmak suretiyle hem müslüman kardeşini kurtarmış olacaksınız, hem de günahların affolacak.

Erkeğin erkek köleyi azad etmesi, kadının köleyi azad etmesinden daha efdaldir.

I.Müslümana ‘Yâ Kâfir!’ Demek

Müslim ve Tirmizî, Abdullah ibn-i Ömer RA’dan; İbn-i Kâni’ Süveyd RA’dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹³

أَيُّ مَا أَمْرِي قَالَ لِأَخِيهِ: يَا كَافِر! فَقَدْ ذُ بَاءَ بِهَا
أَحَدَهُ مَا، إِنْ كَانَ كَمَا قَالَ، وَإِلَّا رَجَعَتْ عَلَيْهِ
(م.ت. عن ابن عمر؛ ابن قانع عن سويد)

RE. 179/11 (*Eyyüme’mriin kàle li-ahîhi: Yâ kâfiru! Fekad bâe bihâ ehadühümâ, in kâne kemâ kàle, ve illâ raceat aleyhi,*)

(*Eyyüme’mriin kàle li-ahîhi: Yâ kâfiru*) “Bir müslüman, diğer bir müslüman kardeşine ‘Yâ kâfir!’ derse; (*fekad bâe bihâ ehadühümâ*) İkisinden biri oradan bu küfürle ayrılır. (*In kâne kemâ kàle*) Eğer dediği kimse kâfirse, bu küfür ona gider; (*ve illâ raceat aleyhi*) değilse, kendisine döner.”

Bu aramızda çok görülen bir hadisedir. Birbirimize azıcık kızdık mıydı;

“–Kâfir herif!” deyiveririz.

Neden? Kızdık, Bazı kusurları da vardır insanın, olmaz mı? Bu kusurlarını gözünün önüne getirerek:

¹³ Buhârî, *Sahîh*, c.XIX, s.59, no:5639; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.195, no:92; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.47, no:5077; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.V, s.282, no:6664; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.32, no:54; İbnü’l-Ca’d, *Müsned*, c.I, s.242, no:1594; Mâlik, *Muvatta’*, c.V, s.1433, no:3606; İbn-i Asâkir, *Mu’cem*, c.II, s.209, no:1520; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

“—Bu böyle yaptıydı, şu şöyle yaptıydı. Gâvurdur!”

Yâhu, gâvurluk kolay bir şey değil, Öyle adam kolayca gâvur olmaz yani. Gâvurluk zor şey. Onun için hemen her hatasından dolayı onu gâvurluğa isnad etmek doğru olmaz.

Eğer kızdın da, “Ulan gavur herif!” dediyse; eğer hakikaten o gâvursa, mesele yok. Ya değilse? “O zaman sana döner.” diyor. Yâni sen gâvur olursun o zaman. Yahut o vebali yüklenirsin üzerine...

Onun için insan çok düşünceli olmalı, öyle ağzına gelen her şeyi, herkesin önünde söylememeli”

Onun için hüsn-ü zanla muamele mevzuunu İmam-ı Azam çok güzel açıklamış:

“—Bir adamı doksan dokuz defa kötülük üzerinde görsen, hep onu iyiliğe yor!” demiş.

Mesela meyhaneye gittiniz, baktınız ki bir efendi orada meyhanede oturuyor. Gelirsiniz, dersiniz ki:

“—Yâhu filan adamı ben iyi adam zannediyordum ama bugün meyhanede gördüm adamı!”

Adamı meyhanede gördün ya, artık o lekelendi. Veyahut başka yerde gördünüz lekelendi. E bu tevil olunur:

“—O adamın orada ya bir alacağı vardı da o alacağını almaya gitti.”

Adam belki birisine söyleyeceği bir şey vardı, onu söylemeye gitti oraya. Hemen orada onu görmekle, o lafı üzerine konduruvermek doğru olmaz. Te'vil edersen daha iyi olur. Ama o günahkârmış; eh, günahı ona ait... Sen te'vil etmekle bir zarar görmezsin.

m.Müslümanı Tekfir Etmek

Ebû Dâvud, Abdullah ibn-i Ömer RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁴

أَيُّ مَا رَجَلَ مَسْلِمٌ أَكْفَرَهُ سَلِيمًا، فَإِنْ كَانَ كَافِرًا،
وَأَلَّ كَانَ هَوَّ الْكَافِرِ

(د، عن ابن عمر)

RE. 179/12 (*Eyyümâ raculin müslimin ekfere müslimen, fein kâne kâfiren, ve illâ kâne hüve kâfir.*)

(*Eyyümâ raculin müslimin ekfere müslimen*)
“Herhangi bir *müslüman* adam bir müslümanı küfürle itham etti, kâfir dedi. (*Fein kâne kâfiren*) Eğer o adam kâfirse ne a’la... (*Ve illâ kâne hüve’l-kâfir*) Eğer o adam kâfir değilse, kendisi kâfir olur.”

Şimdi kâfirlik için iki çeşidi var: Bir hükmen gâvur var, bir aslen gâvur var. Aslen gavur, bildiğimiz gâvur. Bir de hükmen gavur var. Adı

¹⁴ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XII, s.297, no:4067; Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, cII, s.368, no:2251; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.III, s.635, no:8267; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.X, s.422, no:9947.

müslüman fakat gâvurun yolunda gidiyor. Mesela kiliseye gider, kilise ayinlerine iştirak eder, paskalyasına iştirak eder. Onların alâmetleri var ya, o alâmetleri benimsemiştir, kullanır. Bu hükmen küfrü irtikab etmiştir. Ama içerisi belki imanla doludur, orasına biz karışmayız.

Onun için akaid kitaplarında bunlar çok açık bir sözle, uzun boylu da izah olunmuştur. Onları da okumanızı size tavsiye ederim.

Bu kadar yetsin bugünkü dersimiz.

Allah cümlemizin kusurunu affetsin... Tefvikât-ı samedâ- niyyesine mazhar eylesin... Sevdiği ve razı olduğu ameller üzerinde yaşamamızı nasib ve müyesser etsin... Son nefeste de hepimize hüsn-ü hatimeler nasib eylesin...

Li'llâhi'l-fâtihah!

Mehmet Zahid Kotku

İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

